

REDACTIA

d. Drăk Ferencz-nicca nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 un an . . . 20 cor.
 1/2 an . . . 10 "
 1/4 an . . . 5 "
 1 luna . . . 2 "
 Cetatea de Dumineacă pe an
 4 coroane.

pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiască.

TRIBUNA POPORULUI

Avis publicului.

Căldurosul sprijin al publicului cetitor, înmulțirea zilnică a abonenților nostri, dar mai presus de toate dorul nostru de a da nou impuls luptei naționale, pe care poporul românesc din Ungaria și Ardeal e silit să o poarte pentru afirmarea drepturilor sale firești și inprescriptibile, ne-au determinat să dăm ziarului nostru o extensiune mai mare.

Spre scopul acesta în anul, ce încurând se încheie, ni-am procurat litere noi, ear în zilele din urmă ni-am adus și o nouă mașină de tipar.

Astfel începând dela 1 Ianuarie v. 1904 „Tribuna Poporului“ își schimbă formatul și fiecare număr va avea pe 8 și mai multe pagini. Cu toate acestea prețurile de abonament rămân aceleași atât pentru numerii de zi, cât și pentru cei de Dumineacă.

Din formatul cel nou acum la Crăciun vom da un număr de probă de vre-o 20–24 pagini. Condeie distinse românești își vor da întâlnire pe acelea pagini. Acest număr se va tipări și expedia în 10 mii de exemplare.

Deoarece dorim, ca numărul acesta să ajungă în toate păturile societății românești și în toate colțurile țării unde se află Români, rugăm pe toți cetitorii și sprijinitorii nostri, să ne trimită pe căte-o carte poștală adresa acelor cunoșcuți ai lor, despre care cred că li-săr cuveni trimi-

tereia numărului nostru de Crăciun. Adresele acestea să nu se comunice până în 10 Decembrie st. vechiu. Cele comunicate mai târziu nu vor fi luate în considerare.

Existența noastră se basează numai pe abonenții nostri. Dela înmulțirea lor atârnă și aceea, că ziarul acesta să apara și în ziua de Vineri, ce până acum nu s-a putut face. Când vom fi în stare a duplica suma cauțiunii, numai decât vom satisface și acestei dorințe a cetitorilor nostri.

Adm. „Tribune Poporului.“

SFÎRSITUL.

Ceea-ce am prevestit eră, urmat. Conte Tisza a avut o nouă ocazie, de a declama fraze bombastice, împotriva Venei cari, sigur nu-și vor berde efectul. În ședința de eră a parlamentului a tras din nou paloșul împotriva lui Körber, și pe cât știm, lui Körber nu i-să intâmplat nicăi o nenocire, poziția sa și-a ușorat-o însă. Soviniști au aplaudat și să și vorbește că drept recunoștință pentru vitejia ce a dovedit Tisza, și ultimele rămășițe ale obstrucției depun armele.

Cu asta am putea zice, că se încheia capitolul sgomotos și din cale afară fără rost al așa numitei lupte pentru aspirațiile naționale maghiare. Vom face de altă dată bilanțul, le vom arăta cu altă ocazie saldul pasiv cu care își încheie obstrucția socotelile, căci de astădată ne-am propus să rămânem numai la împrejurările între cari însofletă luptă își dă susținut. Vom examina testamentul celălău în mâinile contelui Tisza, care a fost făcut executor testamentar.

Interpelajia principelui Windisch-Graetz și răspunsul ministrului președinte austriac Körber care a răscosit

așa de mult opinia publică maghiară, nu mai încape îndoială: pecetluesc în mod definitiv soarta aspirațiilor maghiare în armată. Mai mult, reduc la adeverătă valoare și »concesiile« pe cari încalcănd, a putut pune Tisza mâna pe frânele guvernului și cari acum să dovedesc, a fi lipsite de orice valoare reală.

Ne aducem aminte de însuflarea ce a stârnit în parlamentul maghiar declarațiile lui Tisza despre originea drepturilor suverane, spunând că toate drepturile prin urmare și cel asupra armatei emanează dela națiune. Se pare că Tisza a deslegat nodul gordian, furture de aplause au secondat acestor cuvinte și a doua zi Kossuth comentând pe Tisza și depus împreună cu partidul său, serbătoare armele.

Reiese acum din desbaterile peerilor din Austria, că enunțările contelui Tisza nu alterează întru nimic status quo-ul și real și principal al armatei comune, și că »definiția« d-lui Tisza, despre originea drepturilor suverane, este de valoare curat academică. În armată totul rămâne cum a fost; atât comandamentul, cât și organizația internă în mâinile Maiestății Sale, a Capului oștirilor. Körber a mers și mai departe, rostind asupra tendențelor maghiare, cea mai aspră critică, numindu-le »atentate ordinare« îndreptate în contra Monarchiei. »Distinsul strein« cum ironic l-a numit Tisza, a declarat că are știre despre dispozițiile, cari sunt obiectul discuției în publicitate, fără ca ele să fie destul de cunoscute, pentru că nicăi măcar *definitive nu sunt*. Valoarea lor, zice mai departe, nu o poate aprecia, numai atâtă poate declara, că *bazele tradiționale ale unității externe și interne a armatei, rămân neatînse*.

Între împrejurările acestea, dezarmea în parlamentul din Budapest anarchia parlamentară care a durat peste 9 luni. Pagube materiale pricinuite au fost multe pe cari fi-

rește le resimte țeara întreagă, le resemțim și noi. Nebunile maghiare le plătim prin urmare cu banii scumpi. Cât privește însă rezultatul obținut pe terenul, pentru care s-a făcut obstrucția, ne declarăm cu el deplin mulțumiți. Este nu numai afirmarea punctului de vedere, accentuat de noi, acest rezultat, ci totodată proba eclatantă a solidității și trăinicii bazelor puternice ale armatei, cari nu pot fi clătinate de orice adiere de vînt. Este o măngăiere aceasta pentru noi, cari în fine, am aflat totdeauna o garanție oare-care a naționalității noastre în armata unitară a Monarchiei, pe care acum kossuthiștilor încercaseră să o prefacă și pe ea oficiată de maghiari!

Manifestul kossuthiștilor.

Partidul kossuthist a adresat un manifest către națiune. În acest manifest se înșiră folosale eluptate prin obstrucție. Cetindu-le aici crede, că de mână în colo intră domnia »vigyázatul« în armată. Vezzi, ce nu-i face puțină iluzie, păcat însă că n-au avut-o înainte dă incepe obstrucția.

Hârtii netrebnice.

Mereu trebuie să însundăm lădița noastră din redacție cu hârtii — netrebnice.

Unul vine să batjocorească pe părintele cutare, altul spală amar pe domnul învățător, al treilea însundă în tină și noroiu pe protopop. Istorioare picante sunt urmate de învinuiri de colosal calibru, aşa că de-ar fi toate acestea adevărate, respectiv onorabile de mult ar trebui să fie însundăți în temniță.

Primim corespondențe în contra episcopilor, nu este crucea nici pentru metropoliți.

Este însă lucru curios, că stimații corespondenți, toți cerberi, apărători ai moralei publice, absolut nu se intere-

Preludiū.

Ich hab in stillen Stunden
Geträumt von einer Ruh,
Der Glaube war das Lager
Die Seligkeit warst du
Ich hab in stillen Stunden
Geträumt von einem Kuss
Ich war das stille Leben
Und du warst der Genuss
O gieb mir alles wieder
Gieb alles mir zurück,
Die Hoffnung und die Träume
Den Glauben und das Glück.

I.

Același rost de lucru
Aceeasi prietenă bună
Meniș să-ți umple capul
Cu basine și minuni,
Pe ușă am pus zăvorul
Luminile le-am stîns;
Să nu-mi vezi ochii roșii
Să nu cunoști c'am plâns.
Cuprinde-mă năvalnic
Sărută-mă 'n avînt,
Apoi, apoia dăm Lira
Dăm lira mea să cânt.

II.

O nu v'atingeți de ce-i sfânt.
De tot ce 'n rêu și 'nbine
A îndurat al viaței chin,
Luptându-se cu sine,
In minte vie-vé Christos
Căzut în drum sub cruce,
Cum dar noi oameni de jos —
Mereu s'o putem duce.

III

De vînt s'a scuturat o floare
Si vîntul foile le-a dus,
La o bîtrâna cerșitoare
In pragul casei le-a depus

Bîtrâna ese spriginită
De cărje, singuri-î noroc
Coboră 'n curtea părăsita
Să-și caute lemne pentru foc.

Cum vede foile: „o Doamne
E semnul care mi-lă dat
Acum sunt patruzeți de toamne
Atunci demult când a plecat“.

In zori uimește mândrul soare
In fața albului bordei
Gătă că de sărbătoare
Bîtrâna-î moartă 'n patul ei.
In mână cu foile uscate
Pe buze cu acel suris —
Senin și fără de păcate
Pe care-l rîd copiii 'n vis.

Maria Cunțan.

„Moda Nouă“.

De căteva săptămâni apare în București o revistă foarte interesantă și folosită, despre care au luat notiță și foile noastre. Unica fiind la noi Români, e de amănă de sprijinul și încurajarea tuturor, dar

mai ales a femeilor române. Chemată a scăpa pe femeea română de foile străine de genul acesta, mai ales de cele nemăști de prin Berlin, Viena etc. numai așa va împlini misiunea-i frumoasă dacă va fi sprijinită de toți Români. Cu deosebire la noi aici în Banat, unde influențele străine se resimt așa de neplăcut în cultura femeii române, e menită această revistă să exercitea influență educativă românească...

Cu sincera intenționare de a face damele române un modest serviciu prin această dare de seamă, voi căuta a arăta în linii generale, — insistând prin aceasta pentru lățirea ei.

Revista poartă numele de „Moda Nouă“. Scopul ce-l urmărește această revistă l-am amintit mai sus. În formă în care se prezintă, cred că și l va ajunge. Dacă mai invoc și un pic de ambioție națională la damele noastre, atunci „Moda Nouă“, trebuie să fie cea mai intimă, cea mai drăguță prietenă, a ori cărei Române de dincoaci de munți.

Am înainte, nrul 9 al revistei. În sărurile ce urmează 'l voi descrie mai amănuntit decât se poate face aceasta în „Bibliografia“ din jurnale.

Un format mare, foarte presentabil, tipar curat și legibil, hârtie fină și durabilă, de semnuri reușite și croiuri elegante, estenziune pe opt pagini: aceasta e esteriorul „Modei Noui“. Cuprinsul e următorul:

Pe pagina întâia: Doauă gravuri mari și frumoase de „toaleță de iarnă“ (spate și față), — Desemnul este foarte placut și nu

e inferior gravurilor din revistele străine similare. — Urmează „Cronica săptămânii care trece și pe pagina a doua. — In această cronica se face o dare de seamă novităților, preferințelor și schimbărilor ultime ale modei, apoi se dă o lămurită și usoară instrucție în evenimentele îndreptări și modernizări la alte toalete. — Acest articol de fond al modei din revistă, oferă pentru multe Românce dela noi surprinse plăcute asupra amănuntelor modei și a particularităților limbistică românești de modă.

Pe pagina a doua urmează continuativ: un scurt articol despre buna purtare în societate, — indigări foarte folosite și instructive mai ales pentru tinerime. Urmează apoi „un costum pentru d-soare“, gravură și explicație: Rubrica „Cărți postale“ cuprinde „impresii schimbate între cetitorii și cetitorile“ revistei. E acesta un colț de tânturi intime, ale inimilor tinere pline de iluzii și doriri: o parte foarte interesantă mai ales pentru cetitorile, — Romanță: „De ce să mor...“ poesie de D. Teleor, muzică de G. Ventura și de toată frumuseță, la care se mai adaugă și farmecul nouății. După explicația și descrierea gravurilor de pe pagina primă precum și a unei „pălării de iarnă pentru fetițe“ urmează o scurtă și aleasă spicuire de „Cugătări“.

Pagina a treia cuprinde: o gravură și descrierea „toaleță pentru d-soare“. În Poșta medieului se dau damelor sfaturi și indigări din partea unei doamne doctor de medicină, în toate chestiunile de higienă și frumuseță. Poesia „Inima“ de loc. C. Pe-

ADMINISTRAȚIA
Arad, Drăk Ferencz-nicca nr. 30

INSERTIUNILE:
de un sir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și insertiunile sunt să se plătească înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scriitori nefrancate nu se primește

sează de daraverile domnilor notărăști, solgăbirăe, vicișpani ori fișpani, ci cu un zel într'adever de admirat înță tot astfel de persoane, carl au vre'un rol în viața noastră românească.

Mai mult. Uniți se fac neuniți, neuniți trec la sfânta unație, dacă popa s'a uitat chioriș la vre-unul ori dacă dascălul nu are guturăi când cântă priceasna. Nici odată însă nu vedem pe omul din mijlocul poporului ori a inteligenței noastre, care să înfrunte pe dușmanii neamului și a bisericiei noastre naționale, când aceștia îi răpesc cele mai sfinte drepturi cetațenești.

Suntem cu o nebună sfială față de străini, dar față de ai nostri suntem — grozavă.

Bizantinismul acesta trebuie combătut cu vehemență încocată, zilnic, la ori-ce ocazie, cu ori-ce mijloace. Căci altfel se înveninează viața publică în așa măsură, încât nici odată nu vom fi în stare a ne prezenta la lupta pentru existența națională cu forțele, ce de fapt le avem, dar pe care în urma răului, ce ne bântue, nu suntem în stare a le uni.

Să fim bine înțeleși.

Nu admitem eschiderea criticelor din publicistica noastră. Din potrivă, e datoria ei să sbiciească fărădelegea, păcatul, lenea, neprincipere, fudulia, obrăznicia și toate celelalte de acestea bunuri omenești.

Nici un organ al vieții noastre obștești nu poate să fie subtrata delă controlul binefacător al forului public. Vom continua a supune criticel noastre toate faptele, toate acțiunile, toate cuvințele cari au de a face cu viața publică românească. Omul cinstit, bărbatul cu intenționi bune nu se teme de aprecierea publicului, ci mai vîrtoș dorește și așteaptă această apreciere, căci aurul în foc se curăță. Dela cantorul din Neagra, și până la înalt Preasfințitul Mitropolit, toți căță au luat asupra lor jugul unei activități publice, sunt supuși sortiilor de a suporta formarea unei opinii publice asupra activității lor.

Aici începe apoi discuția cât de întinsă și în focul luptei chiar căte-o pișcătură mai otrăvită, — să iartă, dacă e esecție dela regulă. Totdeauna însă faptul, acțiunea, cuvîntul public trebuie să preocupe — forul.

Păcatele private ale singuraticilor, hoția, jurămîntul falș, defraudarea, fără-

delegile, cărora în public nici nu li-se poate zice pe nume, viu să fie judecate de organele anume instituite spre scopul acesta, la consistoriu, la tribunal, la forurile disciplinare.

Și în casurile acestea organele publice au numai rolul înregistrării, întrucăt aceasta se poate împăca cu pudicitatea obștească ori trebuie să-și întoarcă săgețile împotriva răului însuși, desbrăcându-l de nefericita persoană, care l-a sevîrșit.

In viața noastră românească concepția asta e încă în vîrstă de copil. Trebuie să-i dăm însă aliment dacă voim să vedem mare și tare. Se poate că am păcatuit chiar și noi în contra sănătății ei, dar în fine nu e cea din urmă virtute a recunoaște greșala și virtute mare este îndreptarea.

Ziariști, cari voim a fixa pentru noi interesul obștesc, nu le zicem acestea eac'asa de dragul teoriei frumoase. Ci voim și acum să ne facem oarecare căștig, și nouă, și dominilor corespondenți veninoși, cari ne roagă foarte frumos, ca să publicăm săgețile lor îndreptate în contra afacerilor private ale unora și altora. Bine înțeles, corespondenți aceștia pe noi ne ridică în ceriuri cu laudele lor.

Cleul nu prinde.

Deoarece avem însă foarte mult de lucru, rugămu-ne acestor amici ai moralei publice, să ne cruce cu scriptele lor. Ne cruce pe noi, ne redau timpul pierdut cu lectura otrăvurilor, și apoi chiar dumnealor în timpul, câte răpește scrisoarea, pot merge la plug ori se pot plimba pentru căutarea sănătății, cu prețul poștelui își cumpără o cubă ori o paclă de duhan.

Este loc pentru fiecare treabă în lumea aceasta. Si fiecare afacere își are competența sa. Organelor publicătăți, lucrurile publice li-se cuvin. Vorba e numai, că lupta personală îmbrăcată în haină interesului obștesc e cea mai spusă priveliște pentru adevăratul apărători al binelui.

Poate că supărăm pe unit și pe altii, cari joară că ne sunt prietini, dar' amicus Plato, magis amica veritas. Atacuri pe motive luate din domeniul afacerilor private — nu publicăm.

Ca să se știe odată pentru totdeauna.

troviți are accente drăguțe și nuanțe de o ușoară melancolie ce adiază căte odată o inimă jună. *Ancheta „Modet Nouă”* e o specialitate interesantă. Aici se discută chestiuni de morală și educație socială, și tintește la cristalizarea vieții în toate referințele ei, și producerea unui curent proaspăt și mai sănătos decât cel produs de influențele străine, decadente, ce au pătruns din occidentul civilizației în viața românului. — Un „Sort pentru copii” e arătat în figură de croi, iar mustrele în mărime naturală sunt alăturate ca supliment.

Pe pagina 4 și 5 sunt înșirate zece (figuri) gravuri de modă însotite de explicație și descriere: o „toaleță pentru oraș, fason tailleur” spate și față de toată eleganță, — o pălărie elegantă, — o „toaleță pentru stradă”, — un „corsaj” (la noi bluză) foarte elegant, — o altă „pălărie elegantă”, — „o mantilă mare pentru esirea din teatru” față și spate, — o „toaleță simplă”, — o „pălărie amazonă”, — un „costum pentru fetiță” și un „mic palton”. Gravurile sunt foarte reușite și artistic lucrate. — O alegere foarte ușoară și pentru damele cele mai pretențioase în chestiile de „chic”, „elegant” și „modern”, e dată pe aceste 2 pagini.

Pe pagina 6 și 7 sunt înșirate zece (figuri) gravuri de modă însotite de explicație și descriere: o „toaleță pentru oraș, fason tailleur” spate și față de toată eleganță, — o recetă pentru ondularea părului, — o altă problemă de răbdare: „acul inotător”; — un sfat casnic folositor; — niște versurele drăguțe: „Primul sărut”. Sfaturi pentru bucătărie: o recetă pen-

tru pregătirea urechișeu” (prăgitură). In „Cronica Septembanei” se publică cele mai interesante nouățiți pentru dame. Urmează apoi o gravură cu descrierea unei „rochii de catifea mordore” (negricioasă, amestecată cu rosu) de toată eleganță, și a unei „toalete pentru fetițe”; apoi căteva mică glume și un inserat. In „Poșta redacțiunii” care întregește această pagină se desfășură o comunicare vie între ceteitoare și redacția revistei în toate afacerile.

Pe pagina a șaptea sunt înșirate mai multe „jocuri creative” pentru ceteitoare și cetitori. — In sirul deslegătorilor se află pseudonime de toată originalitatea și drăgălia. Si numai ceteul acestora distrage. — Un tablou: „Budgetul fiecăruia” încă e o specialitate a revistei. Cuprinde indicații interesante cu privire la regularea potrivită a întretinerii caselor după venitele anuale, lumenare sau zilnice întind la realizarea de mică economii și apărarea față de perpleșită și lipsuri pecuniare provenite mai ales din lipsă de împărtire corectă a cheltuielilor în raport cu venitele caselor. — Această rubrică e menită se devie compasul căsnicielui indispensabil fiecărui ecoonomic, dar și pentru mulți bărbați.

„Sub linie” dela pag. 2—6 se cuprindă și puțină literatură; „Mamă vitregă” roman de Antoniu Andrea (sfîrșit) și „Contesa cea albă” traducere de Frida.

Acesta e în întreg cuprinsul bogat revistei „Modă Nouă” Nr. 9.

Numărul 10 se prezintă într-o formă cu mult mai perfectă decât cel precedent.

Răspuns lui Körber.

— Ședința Dietei. —

Budapestă, 14 Dec.

Şedința de eri a fost dominată de afacerea lui Körber, căruia l-a răspuns Tisza între aplusele unanime ale Camerii.

Contele Tisza a zis, că sunt întristătoare evenimentele petrecute în Casa peerilor din Viena. Tendințele centraliste cari își ridică mereu capul pot aduce pericole pentru tron și națiune. Zice că este o orbire fatală, că factorii cari ar trebui să caute baze sănătoase pentru viața de stat a Austriei, în loc de a face aceasta, își exercită influențele în contra Ungariei. Speră că națiunea va respinge și dacă încolo energetic atacul îndreptat în contra spiritului transacției din 1867.

Tot în acest sens a mai vorbit, Kossuth, Polónyi, Lovász și Ugron.

DIN ROMÂNIA

Aniversarea Iuărei Plevneli.

Darul ofițerilor de geniu. Vineri, 28 Noemvrie, o delegație a corpului de geniu s'a prezentat la Palatul Regal, spre a oferi M. S. Regelui un frumos obiect de artă, respectuos omagiu din partea ofițerilor aceluia corp către gloriosul Capitan care acum un pătrar de veac a condus la victorie oastea română în răsboiu neutără.

Delegația era compusă din d-nii generali Crăiniceanu și M. Boteanu; colonelii Culcer, Hiotu, Hîrjeu, Rașcu, Istrate și Tănărescu: lt.-colonelii Polizu, Marian, Saegiu și Văleanu, și sub-intendant Zaharia, precum și de căte un maior, un căpitan, un locotenent și un sublocotenent de fiecare regiment de geniu.

La orele 2 p. m. M. Sa Regele, dimpreună cu A. S. R. Principele Ferdinand, a intrat în sala Tronului unde a fost salutat de dl Dimitrie Sturdza, președintele consiliului de ministri și ministrul de răsboiu, și de membrii delegațiunii.

Dl general Crăiniceanu, luând cuvîntul în numele ofițerilor, citi următoarea cuvîntare:

Majestate,

In cursul anului jubilar, care a fost o sărbătoare pentru Tară și pentru armată, Majestatea Voastră a primit mari și frumoase Daruri.

Mailes gravurile sunt de o frumetea rară, ea ce se atinge de eleganță și diversitatea toaletelor întretoate săptămînă așteptarea.

In rubrica „Ancheta Model Nou” se discută o chestiune foarte interesantă atât pentru dame cât și pentru bărbați. — Se pare însă că aceasta e parte din preferință a revistei mai ales pentru dame. — Astfel revista face progrese foarte frumoase și depinde dela sprijinul femeilor române ca redacția să se afle în poziție de a realiza toate îmbunătățirile și îndreptările de lipsă ca această revistă se facă concurență serioasă tuturor revistelor străine similare.

Această enciclopedie a căsnicielui este în stare a completa tot aceea ce împrejurările lasă de dorit în creșterea femeii române în spiritul căsnicielui.

Prețul de 13 coroane anual este destul de scăzut dacă considerăm că revista apare în toată săptămâna, și e de un cuprins aşa de bogat.

Un număr de probă se trimite gratuit fiecărui. Ajunge a serie pe o cartă postală la redacția „Modă Nouă” București Calea Victoriei 51. etajul I. Casa Törek.

Din nică o casă românească să nu lipsească drăgălașa revistă „Modă Nouă”.

P. Dînbănat.

Ofițerii corpului de geniu, cei din urmă, cu ce Dar pot veni înțea Majestatei Voastre și ce pot sănta acest Dar?

Ofițerii și soldații de geniu, rocul și fericirea celor alte trupe, pe vrăjmaș în masă și de a murî atrăgând astfel gloria asupra înțele armelor lor s-au chiar a unit. El mor răspândi și aproape isolog tea coloanelor de atac, ori acoperă ploaie obuselor și a explozivă dează lucrările lor celor alte trupe folosesc de dinsele și combat.

Astfel, geniul ajută la toate cură la toate, cu arta sa, spre armoria armelor surori,

De aceea și în darul lor omul de geniu nu au reprezentat pera lor proprie, precum întâi Calafat, podul de peste Dunăre de la Grivița, investirea Plevneli, Belogradjicul, Vidinului, etc., dat în bronz întreaga opera a anotimpului rezboiu de acum 25 de ani opera mareata a Majestăței Voastre.

Sub ce formă însă s'a turnat bronz?

Majestate.

Sunt scum 18 veacuri de la împăratul roman Traian, a trecut Dunăre legiunile sale, a bătut și a nimicit a colonisat Dacia și a sădit pe acesta poporul român.

Pentru immortalarea victoriilor ian și spre glorificarea numelui lui român i-a ridicat la Roma, în veacul roman, faimoasa „Columnă lui” pe care se desfășoară războaiele Dacilor.

In curs de 18 veacuri poporul de la Dunăre a avut să se lupte și învechile trecutului; s'a înălțat și a căzut, ianăriș s'a ridicat și a căzut, copleșit de barbare.

Dar, acum 25 de ani, în secolul al patrulea, un mare Domnitor roman a căsătorit cu Traian Dunărea, însă pe malul său se luptă și a căzut, copleșit de barbare.

Dacă împăratul Traian este și înțemeietorul națiunii române, mașii săi, Marii Voevozi români să scape națiunea română de pe malul său, Carol I este înțemeietorul Statului independent.

Precum împăratul Traian a glorios în valea Dunărelui aquilele săturate în valea Dunărelui și Regele Carol a glorios aquilele române și a săge de eroi armata noastră independent.

De aceea, pe modelul columnei Traian, ofițerii corpului de geniu au făsurat răsboiu de independență și susținătă falnic Regele Carol I, Invincibilă de la Plevna.

Prin delegațiunile de față, actuați din geniu, precum și foșii ofițerii acest corp, atât cel în activitate, cât și deja retrăși, roagă respectuos împăratul Majestatea Voastră să bine-voiască și a primi accesul la urarea fericirea ca Majestatea Voastră să trăiască și să ajungă în 50 ani al răsboiului spre fericirea națiunii și asigurarea victoriilor viitoarelor națiuni române.

Să Trăiască Majestate.

Să Trăiască Majestatea Sa Regală.

Să Trăiască AA. LL. RR. Prin Ferdinand și Prințesa Maria, împărat Augustul Lor Vlăstar.

Să Trăiască Dinastia.

M. S. Regele bine voi a primi Dar, mulțumind astfel:

Primesc împăratul cu viue bucurie acestui Dar, pe care ofițerii din geniu au doborât în amintirea gloriosului nostru răsboiu și mulțumesc călduroș tuturor pe care îl dovedă de dragoste.

Însă darul cel mai scump pentru este credința armatei pe care mă pot zema ca pe o stincă de granit.

Geniul a luat sub domnia mea un insemnat și a devenit un adevărat corăț, distingându-se prin marea sa crări și servicii reale în timp de pace în răsboiu.

Podul de lângă Corabia și între imprejurul Plevnelui strălucesc astăzi în lele Geniul tot atât cât fortificațiile Brăilei și ale Siretului.

Privesc dar cu mandrie și incert pe acest corp și suu convins că din secolul său să păstreze locul de onoare care căștigăt în armată.

Încă odată mulțumesc pentru cuvîntul de bine simțite ca și pentru atenția voastră și sunt foarte simțitor că aici Dar o copie a columnei lui Traian.

edit virtuile războinice pe tărurile Dunării.

In urmă Suveranul a trecut de a admira aceea frumoasă coloană în bronz, pe care se desfășură diferitele episoade ale războiului neafrican, operă de artă excepțională de sculptorul Hégel.

După examinare, Majestatea Sa binevoi a se întreține în modul cel mai cordial cu fiecare din d-nii ofițeri, până la orele 3, când se retrase în apartamentele Sale.

Conservatorul.

Din comitate.

Congregația de iarnă a comitatului Hunedoarei.

Congregația de iarnă a comitatului Hunedoarei e convocată pe 18 Decembrie n. la Deva. Peste 100 obiecte la ordinea zilei. Printre ele și rescripția nouului guvern, care anunță că a luat frânele conducerii terit.

Românii să fie la locul lor. Să-și manifeste și aci punctul lor de vedere față cu noul guvern.

NOUTĂȚI.

ARAD, 15 Decembrie n. 1093.

Buletin atmosferic. Vremea s-a înăsprițit, spre oastă terii au căzut pe alocarea plor. Se prognostică tot timp frumos.

Temperatura cu 3.6 gr. C.

Decorațiuni acordate de M.

& Regele nostru. M. Sa Impăratul Francisc Iosif I a binevoit a acorda dîrte ordine, la persoanele mai jos numite, carl au luat parte la convenția de extradare încheiată între Austro-Ungaria și România și la convenția pescuitului:

D. C. Nanu, ministrul plenipotențial, secretar general al ministrului de externe, marea cruce de onoare Francisc Iosif. Dl Al. Paclianu, directorul afacerilor politice dela ministerul de externe, mare oficer al aceluias ordin. Dl Eug. E. Stătescu, secretar de legături, cavaler al aceluias ordin. Dl Victor Cuciureanu, consul general al României la Budapesta, și dl Gr. Antipa, directorul pescăriilor Statului, delegat român în comisiunea pentru convenția pescuitului, mari oficeri ai aceiasi ordin. Dl P. Poni, fost ministru, senator, raportor la Senat al legel rămând convenția pescuitului, marea cruce a ordinului Francisc Iosif.

Dl I. Bianu, deputat, raportor la Cameră al aceliei legi, comandor al aceluias ordin. D-ni: N. Crătunescu, decan la facultatea de drept din București, senator, raportor la Senat al legel rămând convenția de extradare, Constantinescu, raportor la Cameră aceliei legi și C. Bălcoianu, secretar general al ministrului de domenii, mari oficeri ai ordinului Francisc Iosif.

Doliu în familia domnitorului. Azi noapte la orele 2 a murit principesa Maria Clotilda fiica principelui Iosif, oare a fost chemată telefoane din Fiume. Tatăl desesperat a și ați dimineață în Alcsut, unde se principesa bolnavă, dar era în vîrstă, caci fiica-sa iubită era în viață.

Principesa Clotilda s'a născut în 8 Mai. Era o fată frumoasă, înaltă și sveltă, toată din jurul ei adorau. A suferit de boala de

Sinucideri în armată. Ministrul de honvezi Nyiri Sándor în ședința de Sâmbătă a parlamentului a prezentat un raport, despre casurile de sinucidere întemplate în armată în de-

cursul anului de serviciu 1902—1903. Cum arată raportul acesta în re-

zentele ungare a armatei comune

au fost 136 de casuri și 84 încercări de sinucidere, la honvezime 41 cauzuri și 12 încercări de sinucidere.

— Imperatul Wilhelm la Berlin. După boala îndelungată — după cum se depeșează din Berlin, împăratul Wilhelm ater a părăsit palatul dela Potsdam și a dus la Berlin. Aseara a luat parte la reprezentarea din teatrul Königliches Schauspielhaus.

— Dramă familiară singeroasă în Arad. Aseara, când lumea se plimba pe corsso, în casa Reinhard, s'a petrecut o tragedie înfrântătoare. Hottinger Iános, pantofar în Arad și-a asasinat soția tinără și frumoasă fiindcă, aceasta în urma multelor miseri ce îndurase din partea lui, nu voia să mai trăească împreună. Soțul deveni gelos presupunând că soția sa îl înșală și în loc să o stie a altuia a preferat să o moare. Si-a cumpărat anume un cuțit mare de bucătărie și aseara pe la orele 6 și 1/2, a făcut ultima încercare de împăcare, femeea însă l'a respins, atunci bărbatul înfuriat i-a facut 12 tăetură de cuțit dintre cari numai 2 n'au fost mortale. La strigătele femeii au alergat toți locuitorii din aceiași curte și au alarmat poliția; dar era prea târziu, caci nenorocita femeie își dase deja suflare și zacea într-o balta de sânge, i-a rămas un băeat de 7 ani pe care'l susținea din sudoarea ei. Era spălatoreasă.

Pe criminalul l'au escortat imediat la poliție unde i-au luat interogatoriul, și deocamdată îl țin în arest preventiv.

Sf. Andrei — patronul Regelui Petru. Se depeșează din Belgrad că ziua sf. Andrei, a fost ocazia unor serbări mari la Conac, fiind sf. Andrei patronul casei Regelui Petru.

— Voagiuul lui Boris Saraffov. Se scrie din Belgrad, că ziarele aproape unanim condamnă însuflețirea, ce se produce în jurul lui Saraffov. Ovații ar fi legitime — scriu ziarele — dacă Saraffov și-ar fi regretat cruzimile. *Velička Serbia*, foia conjuraților, zice că până atunci nici vorbă nu poate fi de vre-o alianță între Serbia și Bulgaria, până când în Bulgaria, la putere stau Stambuloviștil, ear pe tronul bulgar, stă un spion austriac și german. D'acea adevărații patrioți sărbă, stau la o parte dela manifestațiile arangiate în onoarea lui Saraffov. De aceea Saraffov încă așz pleacă la Paris și de acolo în Italia și Anglia ca să agiteze pentru cauza macedoneană.

— Dreptul limbii românești. Este de necrezut, dar tocmai B. H. vine să-l apere. Cum însă? Ca să agite în contra consiliului orășenesc al Bistriței care a dat tuturor străzilor nume germane. »Faptul acesta — zice B. H. — este nu nu mai o păcatuire împotriva idei de stat maghiar, ci și o nedreptate, pentru că societatea cultă din Bistrița este în mare parte cu simțirea maghiare, ear populația este în preponderanță română. Cu concluzia a rămas dator B. H. dar după logică urmează că a făcut reu consiliul orășenesc din Bistrița, că n'a botezat străzile și românește. Ișcălim!

— La ce vîrstă e mai frumoasă femeia. E neînteleș și cu nici o cauză serioasă nu se poate explica — zice un ziar englez — de ce femeia, cu înaintarea anilor conform legilor naturei, nu dobândește în frumusețea tenului și a formelor. Dorința unor femei, d-a se repune din nou în vremea purtată, este tot atât de absurdă, pe cat de imposibilă. Femeia, pe lângă regule de viață, naturale și sistematice, la etatea de 40 ani, trebuie să fie mai frumoasă și mai atrăgătoare ca o fată de 16 ani. Perfecțiunea spirituală și corporală, la femeia "model" sunt lucruri nedespărțite, și între intervalul 35 și 40 al primăverilor, mai acomodați sunt ani, pentru aceasta. Istoria încă o dovedește, că cele mai renomate femei la etatea aceasta și-au ajuns apogeul. Cleopatra a trecut peste pragul anilor 30 când a înălțat pe Antonius. Aspasia a fost de 36 ani când a luat-o Pericles de nevastă și după cum se afirmă, și la alti 40 ani în urmă a fost tot frumoasă și cu "vino 'ncoacă". Ana de Austria a numărat 38 primăveri când a fost declarată de cea mai frumoasă femeie pe

lume. D-șoara Mars la vîrstă de 45, d-na Recamier la vîrstă de 40 ani, a atins culmea frumuseții lor.

— Înfrumusețetoare de copil. Cea mai nouă chemare a femeii este a face frumoși copii, născuți urîți, ear această chemare a femeii s'a inaugurat în Anglia. Dame, care îndeplinește această misiune grea, și-a aranjat în Londra o sală mare și elegant mobilată, unde primește micuții clienti. Înfrumusețarea fetel constă din următoarele: Regularea genelor și a sprâncenelor, ce se face prin masage, tăerea cu foarfeci a părților urîte și ungerea cu alifi spre a face să crească sprîncene frumoase. Aceasta să întâmple în fie-care lună de vre-o căteva ori Urechile, cari stau departe de cap și sunt mari, se alipesc spre cap prin niște aparate speciale pentru acest scop. Obrăjil, cari sunt blegoșați și atrină în jos, se regulează și mascază spre a-și recăstiga tările musculară coloarea rumenă și sănătoasă și conturile rotunzite și regulate. Se dă mare însemnatate culorii și îngrijirei mâinilor, a degetelor și unghilor. Îngrijitoarea măsează lunar mâinile chienților, unge degetele cu alifi, poleste și regulează unghile. La copil, cari au defecți numai la gene sprâncene și urechi, e destul o îngrijire de o jumătate de lună. Cei ce au și nasul neregulat, au nevoie de mai mult timp. Dar onorarele ce se dau acestei dame înfrumusețetoare de copil sunt mari: 100 până la 400 de franci pe lună la cazuri mai grele, ear la cazuri ușoare pentru o consultare trebuie plătit 10 franci. Se înțelege, numai oameni bogăți pot risca atât. Nu peste mult însă engleza va da de concurență, căci în multe locuri și înființează astfel de institute înfrumusețetoare.

— Apel. Mult Stimații Domni, cari au binevoit a primi coale de contribuție pentru parochia gr.-or. română din Jubuca, Torontál-Almás sunt prin aceasta rugați să binevoiască a trimite coalele și banii la adresa: »Sentinela« institut de economii și credit în Satulnou, Revá-Ujsalú ca să ne putem face socoteala și să putem ajuta causei. Mare e lipsă de ajutor grănic!

Mă subscru cu dragoste creștină și românească. Jabuca, Torontál-Almás, în 27 Noemvrie 1903. Lazar Vuc, președinte.

— Primejdile pălmii. Un profesor din München, a adunat într'o carte toate observațiile facute de el asupra primejdilor ce provin din pălmuiuri, sunt cam la 300 de cazuri de vătămare urechil provenite din pălmuiuri. De regulă palma se trage cu mâna dreaptă și atinge împrejurimea urechel stângi. Urechia se vatănumă în diferite împrejurări, așa d. e. dacă numai pe un minut e impedeat aerul de a circula prin orga-nul auzului, atunci aerul din ureche se îndeașă tot mai mult și-și caută loc să se estindă eară și fiind impedeat, se apasă pe toba urechil, și se poate întâmpla ca aceasta să se rupă. Din cauza aceasta omul își poate pierde auzul pe toată viață.

Pe lângă astă mal poate fi stricăcioasă și sguduirea, ce o sufere capul prin palma primă, Mai poate strica și surprinderea; de aceea pot lua învățătură părînii și învățătorii cari în furie trag pămî copililor și îl pot nefericit pe toată viață.

— Escita în mod deosebit atențiu-ne publicului vitrina fenomenal de strălucită, a giuvargiului nostru de bun renume Weinberger Ferencz, în care sunt îngrămadite bijuterii cele mai frumoase și mai de gust, poate acolo fiecare afă oră-ce, care dorește să cumpere iubiților săi și cel mai neînsemnat de ieftin obiect, se satisfac acolo și cele mai extravagante pretenții, serviciul este asabil, conștiințios și culant, recomandăm atenționiști on. public prăvălia aceasta solidă, ceasornice veritabile de Geneva, bijuterii de aur, magazin propriu de argintarii. Telefon pentru oraș și comitat Nr. 439.

— Atragem atențiu-ne on. public asupra prăvălier de juvaere și turnătorie de artă, care e bogat assortat cu felurite juvaere din propriul atelier, totodată asupra obiectelor potrivite pentru donuri de Crăciun, Anul-nou și pentru nunte, cari se pot cumpăra pe prețuri foarte ieftine. Arad Piața Andrassy Nr. 17, Palatul Steinhardt.

— Articoli noui au sosit earăș în magazinul de moda alui Nadler Lajos (piata Andrassy Nr. 16) cari sunt potrivite exclusiv pentru donuri de Crăciun și Anul nou și de fapt să

vînd cu jumătate de preț, recomandăm prin urmare cu multă caldură magazinul acesta atenționiști onoratu-l public.

— Calendarul „Minervel“ pe anul 1904. Calendarul din anul acesta este superior Calendarelor apărute până acum. Este ilustrat în exceptiōnal de bogat. Mai conține două suplimente artistice în adevăratul sens al cuvîntului pe hârtie de lux. Unul reprezintă pe M. S. Regele Carol I al României. Al doilea e fotochromotipografie în 4 colori reprezentând un „Păstor Român“ de frumusețe uimitoare: Apoi ilustrațiile tuturor membrilor „Academiei“ dela fondarea acestei înalte instituții și până astăzi. Partea literară a fost alcătuītă de doi literati de frunte, așa incă calendarul „Minervel“ pe anul 1904 este podoba calendarelor. Recomandăm acest calendar tuturor familiilor române, care doresc să aibă un calendar bun și pe lângă aceea frumos și foarte instructiv. Calendarul „Minervel“ costă 1 cor. 25 bani, espedat cu posta franco 1 cor. 40 bani și se poate cumpăra și prin redacțiunea ziarului nostru.

— Schimbare de local. Renumitul dentist Morgenstern Gyula și a strămutat locuința de ordinatie (tragerea de măsele, plombare, măsele singuratiche și de dinți, coroană de dinți de aur măsele cu rădăcină etc.) în Arad, piața Andrassy Nr. 15.

Cea mai nestricăcioasă cremă pentru înfrumusețarea tenului e crema de floră de iliac, un borcan costă 1 cor.

Pudră de floră de liliac 1 cutie 1 cor. Săpun de floră de liliac bucata 70 fil. Pasta Juno 2 cor. Pudra Iuno 2 cor.

— mijloc sigur contra durerilor de stomac, a sgârciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei poftei de mâncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac al farmacistului Kossuth. O cutie de probă 1 cor. 20 fil., o cutie de probă 2 cor.

— Contra guturailui, tusei, răgușelei, flegmei și a afecțiunilor laringilor are un efect miraculos pastilele de pept Senega. Se pot găsi în farmacia „Verg-Maria“ alui Kossuth, în Arad, Piața Boross-Beni 150 (casa Dengi)

Multămită publică

Prin aceasta exprim profunda mea mulțumită domnilor preoți, învățători, negoțiatori, coriști, amici, cunoscuți și preste tot întregului onorat public din localitate, jur, și îndepărțare, cari din incidentul trecerii la cele eterne a neutrății mele soții

Maria Craia

prin participarea lor la înformîntare în număr aşa de mare și prin condonanțe au binevoit a'mi alina durerea suferită prin perderea aceasta neașteptată și ireparabilă.

Antonie Craia, învățător ort. rom. Iu Rudaria.

POSTA REDACTIUNEI.

Versurel, Sibiu. Cele trimise nu se pot publica. In chipul acesta nu să poate ajunge la prosperarea afacerilor noastre bisericesti. Vorbele pișcătoare și otrăvite prin alusuni la păcate murdare, sunt scoase din arsenalul armaturei noastre de resbel.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu. Editor Aurel Popovici-Barciannu.

INSERTIUNI și RECLAME.

Se caută

Practicanți și comptoariști mai deosebi practicante și comptoariste, cari poșed limba românească și cea germană în vorbă și scris, și cari vor trebui să stenografeze perfect nemțește, pentru a fi aplicati imediat la o afacere de Export în Croația. Vor fi preferați aceia, cari afară de aceste două limbi mai poșed una. Oferte adjustate, în limba germană, cu comunicarea pretenților de salar și cu alăturarea fotografiei să se adreseze: Exportgeschäft Feller, Stubica, Croația.

Magasinul de resturi al Frăților LENGYEI

ARAD, Piata Libertății Nr. 21.

Resturi în prețuri extraordinare de ieftine.

Resturi diferite rămase din magasinul nostru principal, **diferite pânze, canava, creton, bacerhet, stofe de dame, postav bărbătesc, stofe de mobilă**, și resturi de perdele de dantelă se vând în prețuri eftine în ceea ce noastră particulară avem.

65 2-3

O PRAVALIE SEPARATA DE RĂMĂȘIȚE

unde pe lângă resturile eftine sus amintite se mai capătă stofe demodate, covoruri de flanel pentru masă și pat, plăpomă și pânzărie de masă

se vând în prețuri peste măsură eftine. Resturile vândute cu prețuri fixe și după cumpărare se schimbă cu placere.

Comandele din provincie se efectuă punctual.

Diploma de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactor.

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

Iucărăi de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincie se efectuează prompt și punctual. — Lucru bun și solid! Prețuri mod-rate! Serviciu punctual! 1045 51—

Diploma de argint 1885. Budapest.

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr. 387

BRAUN N. A.

deposit de culori.

Arad, piata Beres-Béni Nr. 10.

Mare deposit de *fornis*, culori de ulei fabricat propriu, culori pentru vărsarea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a. toate de prima calitate.

— Comande din provincie se efectuă prompt și solid —

— Pachetarea gratuită. —

Cel mai eftin istoric de cumpărare din Arad.

Juvaericale,

bucăți de aur și argint (frânte)

bilete de amanet

cumpără pe bani gata cu prețurile cele mai scumpe, sau le schimbă cu alte obiecte. 1005 89—

Deutsch Izidor,

ciasornicar și juvaergiu

Arad, strada Templo.

— Telefon n-rul 438. —

CROITOR ROMÂN.

In atenția publicului
bărbătesc.

Paltoane p. bărbătași

potrivite anotimpurilor, pregătite din cele mai moderne stofe indigene și străine, după croitorie de sic pe

lângă prețuri avantajoase.

Rugându-mă pentru sprințul M. On. Public semnează cu deosebită stima 31 8-25

NICOLAU IOSIF

erector bărbătesc.

ARAD, Piata Tököl.

In localit. casenelor de odinioară alui Huzó.

Am onoare să aduc la cunoștința onor. public de dame, că am intrat ca părță în atelier de croitorie de dame „Vuk Lukretia“ atât de bine cunoscut și apreciat în Arad.

Cu destinsă stima: 51 1-10

Croitorie Beck.

Prea stimatelor Doamne!

In urma experiențelor și a discuțiilor câștigate în primele ateliere de croitorie din Viena și Budapesta firma noastră este în plăcătuță poziție a putea primi ori ce fel de lucrare în brașa aceasta și precum până aci, așa și în viitor să răspundă celor mai înaintate exigențe.

Ne permitem totodată să încunoștințăm onor. public, că în legătură cu atelierul am deschis și un curs de croitorie, unde croitorie se instruiază după cel mai nou sistem.

Recomandându-ne din nou atenționii prea stimatelor Domne, suntem cu distinsă stima:

Vuk și Beck,

Piata Tököl, Nr. 7, etajul II.

Örményi Gyula,

ciasornicar.

Arad, strada Deák Ferencz Nr. 10 (în colțul străzii Lázár Vilmos.)

Primesc se repară ciasornice garantată pe 3 ani. În Arad nu există încă atelier în care să se lucreze mai ieftin. 943 18-50

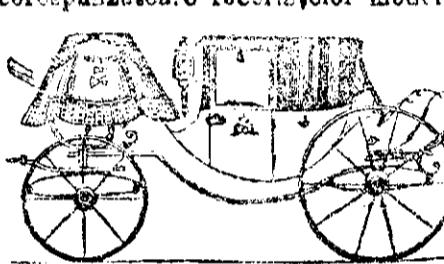
Am un deposit de tot felul de

ciasornice de buzunar și de părete,
precum și orologii care deșteaptă. Toate exacte și de buna calitate.

Nou atelier pentru fabricare de roți și trăsuri.

Am onoare să aduc la cunoștință on. public din loc și din provincie, că am deschis un

atelier pentru fabricare de roți și trăsuri corepunzător reperelor moderne.

Cu deos. stima 1068 12-1

Kiss Odön, fabricant de roți și trăsuri.

DENGELEGY și STERN

croitori de domini.

Aduc la cunoștință prea st. public și prea st. mușteri că ARAD, edificiul teatrului, lângă intrarea principală, am deschis o modernă

prăvălie de croitori de rangul I.

Într-un loc modern și străină, se toamnă și iarnă. Executăm toate lucrările ce se tin de croitorie, dar și croitorie modern și elegant pe lângă prețuri avantajoase. În urmă marele nostru sezon, a prețelor înverzibile și apătător de buget sunt în stare să corespundă tuturor cerințelor.

La comande din provincie ne înfățigem în persoana.

Rugându-ne de sprințul M. On. public, suntem cu deosebită stima

Dengelegy și Stern
croitori de domini.

19 11-

Prea Stimate Dame!

Toate damele care până acum își comandau corsetele din Viena sau Budapesta, au fost expuse la multe neplăceri. Căci evități pe viitor, veniți la mine și comandați un corset de probă și vă veți convinge că corsetele la mine se croiesc tocmai ca în Viena sau Budapesta. Totodată corsetele vă vor costa cătreva coroane mai puțin.

Recomand mai ales damelor mai tari

corsetele de croitoră dreaptă

În preț de 6 fl. și mai sus. Fac și corsete cu spatele de oțel dela 3 fl. în sus, corsete mici moderne dela 5 fl. în sus, corsete pentru îndreptarea staturii dela 3 fl. în sus. Comandele din provincie se execuță prompt. Se primesc și parături și curățiri. Rog pentru sprințul m. st. dame.

Cu deosebită stima
PILCEZ IRMA,
croitorie de corseturi, ARAD, str.
Deák Ferencz 30 (casa Bonț).

1057 14-1